

[nyheter om eu]

Rödgröna lovar riva upp Lex Laval

Den 15 april trädde Lex Laval i kraft. Enligt de nya reglerna ska fackförbund som vill kräva ett kollektivavtal med ett utländskt företag först ha skickat in avtalet till Arbetsmiljöverket. Men än har inte verket fått in några avtal. Till skillnad från vanliga kollektivavtal ska de avtal som gäller för utstationeringsföretag bara innehålla minimilön och andra minimivillkor och har det utländska företaget redan kollektivavtal eller enskilda anställningsavtal som motsvarar minimivivåerna får inte fackförbunden tillgripa stridsåtgärder för att tvinga utstationeringsföretaget att skriva under ett svenskt avtal.

Byggnads anser sig ha läget under kontroll. Sedan förbundet 2004 försatte det utstationerande lettiska företaget Laval ün Partneri vid skolbygget i Vaxholm i blockad för att få till stånd ett kollektivavtal har så drastiska åtgärder inte behövts. Företagen har skrivit på ändå, menar Byggnads ordförande Hans Tilly.

Full så enkelt är det inte i praktiken. Byggnadsarbetare utan kollektivavtal jobbade med ombyggnaden av fackförbunden Byggnads och Kommunals förbundsexpeditioner i Stockholm, skriver tidningen Byggnadsarbetaren. Först efter två månader upptäckte facket att det litauiska företaget Baltic Ceiling saknade kollektivavtal. "De anställda hade ingen aning om att de skulle ha kollektivavtal", säger Byggnads tolk och ombudsman Gints Kaplers, som besökte arbetsplatsen, till Byggnadsarbetaren.

Som de flesta byggprojekt är företags-

strukturen vid ombyggnaden av fackförbundsexpeditioner komplicerad och oöverskådlig. Minst 25 underentreprenörer har anlåtats och vilka själva har anlutat ett okänt antal underentreprenörer. Polstjärnan, som ägs av Kommunal och Byggnads, har anlutat Hifab, som anlutat BTH Bygg, som i sin tur anlutat innertaksfirman TJ Byggakustik. Innertaksfirman anlätade därefter litauiska Baltic Ceiling, som inte hade kollektivavtal och inte heller fanns på den godkända listan över underentreprenörer.

Lex Laval har öppnat dörrarna på vid gavel för låglönekonkurrens. Det är bra att de rödgröna partierna lovar att riva upp lagen om det blir regeringsskifte i höst.

Men det är inte Lex Laval som är huvudproblemet, utan Lavaldomen. Och Lavaldomen är inget olycksfall i arbetet, utan en logisk konsekvens av EU:s inre marknads med fri rörlighet tjänsteföretag, typ byggbolag från Balticum.

Gösta Torstensson

Euro-zonen riskerar att spara sig till döds

Förra månaden tvingades euro-länderna att ställa upp med nödlån om 1.100 miljarder kronor för att rädda Grekland från statskonkurs. Nödlånen dikterades inte främst av omsorg om det grekiska folket utan av hänsyn till de tyska och franska banker som lånat ut pengar till grekiska staten. Om Grekland ställde in betalningarna fanns akut risk att landet drog med sig flera europeiska storbanker i fallet. I utbyte mot nödlånen har den grekiska

socialdemokratiska regeringen påtvingats en åtstramande nyliberal tvångströja och genomdriva lönesänkningar inom offentliga sektorn, försämrade pensionsvillkor och avregleringar av arbetsmarknaden.

Det är som bekant inte bara Grekland som har underskott i de statliga finanserna. Även Spanien, Portugal, Italien och Irland dras med stora budgetunderskott och växande statskulder.

Om alla dessa euro-länder samtidigt tvingas minska sina underskott genom brutala nedskärningar i löner och välfärdsanordningar, kastas förmodligen euro-zonen in i en ny recession vars verkningar kan bli värre än den ännu inte avslutade finanskrisen.

Om alla bara ska spara sig ur krisen finns det ingen som köper, konstaterar Dagens Nyheter ledarskribent Gunnar Jonsson [26 maj]: "Att exportera mer och importera mindre blir en omöjlig ekvation om alla ska göra det samtidigt."

Euro-zonen riskerar att spara sig till döds. Orsaken är EU:s monetaristiska och verklighetsfrånvända EMU-regelverk som finns cementerad i Lissabonfördraget, EU:s nya grundlag. Idag är det svårt att hitta några förespråkare för att Sverige ska gå med i EU:s valutaunion. Senast var det Peter Wallenberg som kom ut ur garderoben och förklarade att Sverige inte ska gå med i EMU: "Nu finns det inte någon som helst grogrund för att ta upp frågan ens", sade han till Dagens Nyheter [4 juni]. Snart är det bara den euroförblindade folkpartistern Carl B Hamilton som vill att Sverige ska försvinna in i EMU.

Eva-Britt Svensson

Klart minskat stöd för euron

Om det varit en folkomröstning om euron i maj 2010 skulle cirka 28 procent rösta ja till euron och cirka 60 procent skulle rösta nej. Cirka 12 procent uppger att de inte vet hur de skulle rösta.

Andelen "ja" har statistiskt säkerställt minskat och andelen "nej" har statistiskt säkerställt ökat bland både män och kvinnor i maj 2010 jämfört med november 2009. I maj svarade cirka 58 procent av männen att de skulle rösta "nej" i en folkomröstning jämfört med cirka 38 procent i november 2009. Bland kvinnorna svarade cirka 62 procent att de skulle rösta "nej" i maj jämfört med cirka 46 procent i november.

Lavaldomen kränker föreningsfriheten

Enligt en rapport om kränkningar av fackliga rättigheter från IFS, Internationella fackliga samarbetsorganisationen, där fackliga organisationer från 155 länder ingår, mördades 101 fackligt aktiva personer förra året.

Det farligaste landet att vara fackligt aktiv i är Colombia, där 48 personer mördades. Andra farliga länder är Guatemala och Honduras.

Förutom morderna utsätts tiotusentals arbetstagar enligt rapporten för hot, misshandel, sexuella trakasserier och avsked för att de engagerat sig fackligt. Inte heller Sverige undgår kritik. Skälet är Arbetsdomstolens Lavaldom från december i fjol, som IFS anser är en kränkning av föreningsfriheten. Byggnads och Elektrikerförbundet tvingades då betala skadestånd och rättegångskostnader för blockaden mot det lettiska byggföretaget 2004, trots att AD tidigare sagt att aktionen var förenlig med svensk lag.

Kina och Indien kritiserar Acta-avtalet

Inför en ny förhandlingsrunda om Acta-avtalet riktar Indien och Kina tillsammans med flera andra länder hård kritik mot avtalet, som sägs missgynna utvecklingsländer till förmån för EU och USA. Det kommande Acta-avtalet, menar kritikerna, kommer att skapa obalans vad gäller rättigheter och skyldigheter på hälsoområdet, socioekonomisk utveckling och främjande av innovation och kunskap. Acta-avtalet förhandlas fram mellan en rad länder och rör åtgärder mot varuförfalskning och piratkopiering. Det handlar om modekläder och mediciner men även

om brott mot upphovsrätten på Internet. Sekretessen kring förhandlingarna lyftes tidigare i år, och ett färdigt avtal väntas till årsskiftet.

Kontroversiellt budgetförslag får grönt ljus

EU:s finansministrar enades nyligen om hur granskningen av medlemsstaternas nationella budgetar ska gå till. Enligt förslaget ska varje medlemsstat presentera sina prognoser för exempelvis tillväxt och inflation för EU-kommissionen innan de nationella budgetarna fastställs av parlamenten. En arbetsgrupp som inrättades i mars av EU:s ledare kom även överens om att hårdare sanktioner bör sättas in i ett tidigare skede ifall man bryter mot den så kallade stabilitets- och tillväxtpakten. Förslaget måste dock godkännas av de nationella parlamenten och ytterligare ett slutligt godkännande från EU:s stats- och regeringschefer.

Ett gemensamt pensionssystem inom EU?

2060 beräknas en av tre européer vara över 65. Detta faktum gör att EU vill se över ett europeiskt pensionssystem. Även om beslut rörande pensioner fortfarande ytterst beslutas på nationell nivå vill EU stödja, övervaka och utvärdera effekterna och genomförandet av nationella reformer genom den så kallade öppna samordningsmetoden. Åtta kommissionärer har nyligen bildat en särskild grupp som ska arbeta med frågan. Gruppen ska presentera en bok om pensionsreformen i slutet av juni. I ett utkast av boken underströk kommissionen behovet av att höja pensionsåldern i hela Europa. De betonar även möjligheterna med ett "kompletterande pensionssystem". Gruppens arbete kommer att pågå fram till sommaren 2012.

Sören Wibe ordförande för europeiska EU-kritiker

Sören Wibe omvaldes som ordförande i EUDemocrats och irländskan Patricia McKenna valdes till vice ordförande vid en kongress i Ljubljana, Slovenien, i början av juni. EUDemocrats [EUD] är en allians av EU-kritiska partier och organisationer i

Europa. EUD vill minska EU makt och arbetar för att återföra beslutsrätt nationella och regionala parlament. EUD omfattar inga högerextrema partier och tar bestämt avstånd från alla former av rasism och främlingsfientlighet.

Sören Wibe är en av två partiledare för Junilistan i Sverige och tidigare riksdagsledamot och EU-parlamentariker. Han ledde också Socialdemokrater mot EMU i folkomröstningen i Sverige 2003.

Färre försöker nå EU illegalt

Hårdare gränskontroller och växande arbetslöshet har lett till att färre människor försöker ta sig in illegalt i EU. Under förra året upptäcktes lite mer än 100.000 illegala immigranter vid EU:s yttre gränser, och det är en tredjedel färre än året dessförinnan, enligt EU:s gränskontrollmyndighet Frontex.

– Bristen på jobb möjligheter är den viktigaste förklaringen till minskningen, säger Frontex tf vd Gil Arias-Frenandez. Dessutom har Libyen, Mauretanien och Senegal vidtagit åtgärder för att hindra de illegala immigranterna att ge sig av. Nio av tio illegala immigranter kommer till EU via Grekland. Frontex har trappat upp bevakningen vid gränsen mellan Grekland och Turkiet, och det finns planer på att man ska använda sig av obemannade flygplan, så kallade drönare, i framtiden.

Tågkaoset inte över

Tågtrafikens svarta vinter kan nu beskrivas i siffror. Det blev 83.000 förseningstimmar, vilket motsvarar nästan tio år, och den samhälleliga kostnaden uppgick till 3 miljarder kronor. Det framgår av en utredning från Trafikverket, en fusion mellan Vägverket och Banverket.

Det verkliga skälet till vinterns tågkaos var inte ovädret, utan en avreglering och privatisering av samhällets infrastruktur som skett i anpassning till EU:s regelverk på området.

– Det är politikerna som har avreglerat tågtrafiken och som är ansvariga för allt kaos, säger Per-Gunnar Andersson, ordförande för SEKO Banverket Företagsfack, den fackliga organisation som organiserar landets banarbetare.